

PROTOCOLO DE CONSENSO SOBRE TDAH

RESUMO DAS ORIENTACIÓNS PARA O TRABALLO NA AULA

❖ TIPO DE AULA:

- Recoméndase unha clase con bo clima de traballo e, a ser posible, na que non coincida con alumnado con dificultades semellantes.
- Manter un ambiente estruturado, motivador e con rutinas predicibles axudarlle ao alumnado a sentirse seguro e a saber o que ten que facer en cada momento.

❖ LOCALIZACIÓN DO/A ALUMNO/A NA AULA: debe estar sentado preto da mesa do profesorado e ao lado de compañeiros/as que lle sirvan de modelo de tranquilidade, orde e axuda. Debe evitarse a proximidade a portas, fiestras, papeleiras e lugares de maior tránsito, así como a estímulos sonoros ou visuais.

- Traballos en grupo: hai que ser coidadosos coa localización do grupo (próximo ao profesorado) e coa elección dos/as compañeiros/as.
- Actividades individuais: este alumnado deberá ocupar unha mesa separada, orientada cara a mesa do profesorado.

❖ MESA DO/A ALUMNO/A. Enriba da mesa só estarán os materiais que necesite para realizar a tarefa, e, ao remate, deberá recollelos e gardalos. Evitar que xogue con eles.

❖ NORMAS DE CONVIVENCIA CONSENSUADAS NA AULA. Negociaranse có alumnado unhas cantas normas de funcionamento (non moitas) e as consecuencias do seu cumprimento e incumprimento.

- Normas claras e coherentes.
- Estas normas debe escribilas o propio alumnado, han de estar visibles na aula. Deben ser repasadas, con frecuencia, polo conxunto da clase.
- O profesorado evitará os enfrontamentos verbais e retadores cando se esixe o cumprimento das normas. aconséllase firmeza, sen implicarse emocionalmente, e non culpar diante dos/as compañeiros/as (o alumnado con TDAH non actúa así porque quere, senón porque non pode evitar ese comportamento).
- Pódense aproveitar os materiais para lle dar responsabilidades sobre o seu coidado e utilización: repartir, recoller, ordenar, facer fotocopias, borrar o encerado.

❖ ADAPTACIÓNS METODOLÓXICAS: adaptar o currículo ás capacidades, ao estilo de aprendizaxe e ás necesidades do alumnado é sempre a primeira e a mellor resposta para solucionar os problemas de aprendizaxe e de conduta.

- **Antes e durante a realización das actividades.** No tratamento educativo con alumnado con TDAH dá resultado:

- Antes de empezar unha actividade, hai que explicala de xeito claro e sinxelo, e asegurarse de que a entendeu todo o alumnado.
  - Alternar actividades teóricas (menos motivadoras) con traballo práctico (actividades máis estimulantes). Variar os exercicios, para que non se aburra e manteña a atención.
  - Reducir ou segmentar as actividades longas e limitar o número destas (mellor facer tres correctas ca cinco incorrectas).
  - Supervisar frecuentemente a realización e asegurarse de que entendeu o que ten que facer. Reforzar positivamente e reconducir a execución ou as distraccións.
  - Empregar reforzos positivos para motivar (eloxios privados e públicos, colocar os seus traballos no taboleiro da clase, levar os traballos á casa cunha felicitación, utilizar un sistema de puntos ou economía de fichas, etc.).
  - Non sobrecargar de tarefas para a casa, e seleccionar ben aquelas que se consideren máis importantes.
- **Estratexias expositivas:**
- Antes de empezar, ha de asegurarse de que atende.
  - Utilizar estratexias para captar a atención inicial como cambios de entoación, xesticulación e dramatización. Modificar o ritmo da exposición, coas debidas pausas.
  - Utilizar reforzos e apoios visuais na instrución oral.
  - Presentar a idea principal explicitamente ao principio da explicación.
  - Manter o contacto visual e permanecer cerca. Asegurarase de que o alumnado o mira aos ollos, que entende o exposto e, de ser o caso, que copiou o sinalado. Con esta finalidade formularánselle algunhas preguntas, para que as poida responder correctamente.
  - Utilizar frases curtas e claras.
  - Focalizar a atención nos conceptos “clave”.
  - Implicalo/a, promovendo a súa participación con preguntas sinxelas.
- **Titoría entre iguais:**
- Potenciar a aprendizaxe cooperativa e/ou en grupos interactivos.
  - Conseguir a colaboración dun/dunha compañeiro/a “responsable”, para que lle axude a comprender, realizar as tarefas, revisar os puntos fundamentais da explicación, etc. Así como promover que o alumnado con TDAH explique os conceptos a estudantes con máis dificultades ca el.
  - Procurar que os/as compañeiros/as o ignoren cando quere chamar a atención con condutas inadecuadas e que lle presten axuda cando atende e se centra nas tarefas.
- **Exames ou probas escritas:**
- Utilizar diferentes formas e instrumentos de avaliación.
  - Os exames escritos deben ser curtos e con preguntas breves, cerradas, claras e con vocabulario sinxelo.
  - Complementar os exames escritos de forma oral, cando se observa que están incompletos.

- Alternar a forma de presentación das cuestións que ten que responder o alumnado (de forma oral, escrita ou coas novas tecnoloxías).
  - Deixar máis tempo para os exames ou probas escritas, incluso dividilas en dúas sesións, e ser flexibles na súa duración.
  - Presentar escrito o texto dos exames, salientando as partes máis importantes de cada cuestión e, no caso de preguntas complexas, diferenciando ben cada tarefa.
  - Deixar suficiente espazo entre as preguntas, e supervisar a súa comprensión e execución.
  - Posibilitar, se o desexen, recuperar os exames suspensos durante a avaliación.
  - Pedir que se revisen os traballos e os exames antes de entregalos.
- **Axenda:**
- Debe supervisarse se o/a alumno/a apunta os deberes, exames, entrega de traballos, etc.
  - Debe usarse para que as familias e o alumnado coñezan (con antelación suficiente), as datas dos exames e entrega de traballos, os contidos que teñen que preparar, os libros de lectura, etc.
  - Pode usarse para reforzar e eloxiar o bo rendemento e comportamento.

❖ **ESTRATEGIAS PARA MELLORAR A ATENCIÓN NA CLASE:**

- Fomentar unha relación positiva entre o alumnado e o profesorado, para coñecer o seu estilo de aprendizaxe, as súas capacidades, as súas preferencias e motivacións.
- Negociar co alumnado períodos curtos de atención cando realiza tarefas, de cara a ir aumentando a súa duración de forma progresiva.
- Reforzar o esforzo polo aumento de tempo de atención ou por calquera pequeno logro na aprendizaxe.
- Incluír actividades onde poida ter éxito, segmentando en fases as máis difíciles e negociando un tempo para rematar cada unha.
- Ofrecerlle confianza e expectativas positivas, facéndolle correccións respecto á súa tarefa e achegando propostas de mellora.
- Evitar avaliar sempre negativamente e proxectar expectativas de éxito.

❖ **ESTRATEGIAS PARA CONTROLAR E MELLORAR A CONDUCTA:**

- O profesorado debe actuar como un modelo de conduta reflexiva para o alumnado: hai que amosar unha actitude tolerante, flexible e paciente.
- Reforzar positivamente condutas adecuadas ou aproximacións.
- Evitar as recriminacións verbais, corrixir en privado e felicitar en público. Evitar a acusación, ridiculización, etiquetaxe moral ou estigmatización.

- Ignorar os comportamentos de chamadas de atención que non son moi molestos.
  - Permitir momentos de descanso, como levantarse, borrar o encerado, repartir cadernos.
  - Establecer consignas non verbais co alumnado para advertilo do incumprimento dalgunha norma.
  - Anticiparse e prever situacións que poidan presentar problemas.
  - Realizar entrevistas individuais có alumnado sobre o seguimento e motivación da conduta e sobre o seu traballo.
- ❖ **ENTREVISTAS REGULARES ENTRE O PROFESORADO E A FAMILIA** (aconsellable cada 2 ou 3 semanas).

Para máis información non dubidedes en acudir ao Departamento de Orientación.

Tamén podedes consultar:

- *Protocolo de consenso sobre TDAH (completo)*: <http://www.edu.xunta.gal/portal/node/12908>
- *Orientacións e respostas educativas a alumnado con problemas de conducta*: <http://www.edu.xunta.es/ftpserver/portal/DXC/libros/conducta.pdf>

Por último, dado o número elevado de alumnado, entendemos que moitas veces non se podan levar a cabo todas as medidas nin nas mellores condicións polo que, dende o Departamento de Orientación, **AGRADECER O VOSO ESFORZO E COLABORACIÓN.**